

מאור שבתורה

מעט מן האור דוטה הרבה מן החושך

לצ"נ: מו"א צט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת ל' סיון התשע"ז

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:33	20:25	21:21
19:31	20:22	21:18
19:34	20:26	21:22
19:31	20:22	21:18

כל הזכויות שמורות

צא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

שנה אחת ביום הפורים הגיעה לביתו של רבי יהודה **מועלם** אשת אחת מתלמידיו, ובידה מסמכים כי התינוק הפוך. ובקשה מהרב שיעוררו עבורה רחמים, הרב חיך ואמר: ביום זה אנו אומרים **"ונהפוך הוא"** וממילא התינוק יתהפך, האישה הלכה לבית הרפואה והתבשרה כי התינוק אכן התהפך...

ומספר לנו הגר"י **ועקינן** שליט"א, כי באחד הימים היה אמור לקחתו אחד התלמידים למסור שיעור במקום מסויים. אולם הלה התקשר לרב רבי **יעקב יוסף** זצ"ל והתנצל כי אין לו רכב מלבד 'אופנוע', הרב בפשטותו השיב מיניה וביה מה הבעיה, **תבוא עם האופנוע**. הלה הגיע והרב חבש קסדה לראשו וכך נסע למסור את השיעור. צאו וראו כמה ענוותן ושפל ברך היה.

פעם הבחין הגאון רבי **יהודה צדקה** זצ"ל באברך פלוני שמאחר לבוא בכל בוקר אל סדרי הישיבה. ניסה לברר אצלו את הסיבה. סח לו האברך כי לאחרונה **רכש דירה** מוגדלת בת שלושה חדרים ושקע בחובות, ובכל בוקר עליו להתרוצץ בין אנשים להשיג הלוואות גמחי"ם, ללוות כספים מזה ולפרוע לזה, כדי לגלגל את החובות. אמר לו הרב: "אם לקולי תשמע, מכור את הדירה בת שלושה החדרים, **חזור לדירה קטנה** בת שני חדרים, ואת החדר השלישי תניח לעולם הבא. וכי לא יהיה טוב יותר באופן זה, מאשר להתבטל מלעסוק בתורה בגלל חדר שלישי בעולם הזה!?"

הרב רבי ינון חורי זיע"א לימד בישיבה במשך עשר שנים, בהתחלה היו צריכים לשכנע אותו, בכל תוקף, **שיסכים ללמד**, אבל הרב אמר לכולם, שהוא אינו ראוי ללמד. מדי פעם היה מגיע אליו משהו מהישיבה ומנסה לדבר על ליבו ואומר לו מה החשיבות של העניין. אני זוכר, שפעם שלחו אותי עם מונית לבית הרב, ניגשתי לרב ואמרתי: "הרב מונית מחכה על חשבון הישיבה, אם הרב לא יבוא- זה הפסד כספי הקדש". הרב רק שמע את זה- הסכים מיד ובא לישיבה. בתחילת השיעור אמר לתלמידים: "רק היום באתי, אבל מחר אני לא בא יותר", כך סיפרו לי התלמידים.

עיקר הנחת רוח של הקב"ה הוא כשיהודי מתחזק גם כשקשה לו

הנו שורף את עצמו כדי להאיר לזולתו.

הרמוניה נפלאה ותמימות דעים משלמת ילדיו של רבי **אברהם אהרנוביץ** זצ"ל מספרים על תמימות דעים משלמת ששורה בביתם. מין הרמוניה נפלאה שהיתה קצת בין רבי אברהם לאשתו. כל אהד הרגיש פי השני מבצע במקסירות נפש ובקסמה את תפקידו המטל עליו. הרבנית חיה'לה **שבחה** בפני ילדיה את התמסרותו הגדולה של אביהם לתורה, ואלו רבי אברהם העלה על נס **את פעלה של אמם** למענו. קשה העוררה שאלה מסמכת בבית, והקנות שאלו את האם מה לעשות, היא השיבה פני חקמטה. אחר כך רצו לשמע גם את חנות דעתו של אביהם, ותמיד נוכחו לדעת **שהתשובות והות**. כאלו שוחחו ההורים ביניהם במין שפת רמזים, בה תאמו את עמדותיהם. ואז נוצרה אצל הילדים תחושה קריאה - שאבא ואמא מסכימים זה עם זה ושלמים עם עצמם.

סיפר משמשו הגאמן בני יורק, שפעם אחת ביום שישי "נעלם" הרב **משה מלכא** זצ"ל לאחר בירור התברר שנסע ברכבת מרחק שעתיים כדי לשמוע קדושה וחזרת הש"ץ שהפסיד מכיוון שהאריך בתפילת לחש. וחבל, חבל כי עוד דמות הוד של אחד מגאוני וצדיקי הדור הצנועים עזב את חיי עולמנו לעולם שכולו טוב.

מידות מתוקנות מי ששולט על מידותיו בכוח שכלו, דומה למי שהולך על גשר צר, שאמנם הוא עובר בשלום, אך זה רק מפני שהראש **שומר על שיווי-המשקל**. כך האדם הזה, מידותיו מושחתות, והשכל שומר עליהן. **תיקון המידות** פירושו שהמידות עצמן מתוקנות.

נקודה למחשבה
מעשה באמן צעיר, שסיים 5 שנים ארוכות וקשות של לימודי ציור ורצה לבחון את יכולותיו בתחום. הוא צייר ציור מושקע מאוד, הניח אותו על כן תצוגה במדרחוב המקומיים, וכתב מתחת לציור: "אני צייר מתחיל, ואני מעוניין לקבל ביקורת על הציור שלי. **כל מי שרואה כאן בעיה**, טעות בפרופורציה או במשחק הצבעים וכד' - שייקח בבקשה את העט השחור שהשארתי למטה, **ויסמן לי איקס** על המקום הבעייתי". למחרת הגיע ידידו הצייר המתחיל למדרחוב, וחשכו עיניו. בד הציור היה שחור כמעט לחלוטין מרוב סימני האיקסים שצוירו בכל מקום. בבושת פנים הוא הוריד את ציורו מהכנף, הלך והשב לעצמו: "אין לי עתיד בציור". הוא לקח את הציור למורה האהוב עליו ביותר מתקופת הלימודים וסיפר לו על הניסיון המר שעבר וכיצד הביקורת השלילית גרמה לו לפקפק ביכולתו ובכישוריו. שאל אותו המורה: "האם תוכל לצייר ציור זהה לציור הזה?" "בוודאי", ענה הצייר המתחיל, וניגש מיד למלאכה. כעבור שלושה ימים הציור השני היה מוכן, זהה לחלוטין לקודמו. הצייר והמורה לקחו את הציור החדש, הניחו אותו על כן במדרחוב אחר, והצייר החל לכתוב מתחת לציור את בקשתו. המורה עצר אותו, לקח את העט השחור וכתב מתחת לציור הודעת משלו, עם נוסח שונה במקצת: "אני צייר מתחיל, ואני מעוניין לקבל ביקורת על הציור שלי. מי שרואה פה בעיה כלשהי, שירגיש בבקשה חופשי **לתקן ולשפר** את הציור בעזרת העט השחור שהנחתי למטה". השניים יצאו מהמדרחוב והמורה הנחה את תלמידו לחזור בעוד חודש ולראות את התוצאות. האומן הצעיר לא הצליח להתאפק וכבר למחרת הוא חזר למדרחוב, אך הופעת לגלות שאף אחד לא נגע בציור. גם שבוע לאחר מכן אף אחד לא תיקן כלום, ואפילו אחרי שחיכה חודש שלם, האומן עדיין לא ראה שום תיקון או ביקורת על יצירתו. האמן הצעיר חזר אל המורה שלו וסיפר לו ששום **תיקון לא בוצע** במשך כל החודש. "אתה רואה?" אמר לו המורה, "להעביר ביקורת ולהגיד מה לא בסדר כולם יודעים, אבל לתקן ולשפר את היצירה שהכנת כמו ידיך אף אחד אחר לא יכול. למד להתעלם מאנשים שרק מבטלים את מעשיך, והתייחס רק לאלו אשר יכולים גם ללמד ולשפר אותך". אין אדם אחד בעולם שלא נאלץ להתמודד עם **ביקורת שלילית** ותלונות על מעשיו מגורמים שונים שסביבו. הכוח שניתן בנו הוא **לבחור** האם הביקורת לטובתנו או לא **וכיצד לפעול** (העורך)

אפילו נס גלוי - לא בהכרח מוביל לאמונה

**במקום לאלף את הקיבה בתעניות
מוטב לאלף את הלב.**

הגה"צ רבי מרדכי צוקרמן זצ"ל היה רגיל לומד: "צריך שידע ויחוש האדם כי היותר מכפי הצטרכותו הם בגדר שאינו שלו!" מעשה ונכנס גביר להתברך אצלו, ומשמעמד לצאת ביקש להנות את רבי מרדכי ולהעניק לו **שטר של מאה דולר**. אולם רבי מרדכי דחה אותו בעדינות, והעירו: "האדם צריך להיות 'נותן' ולא 'מקבל'!"

וסיפר רבי **דן סגל** שליט"א: "כשנכנסתי פעם ראשונה לדירתו הישנה, כ"כ השתוממתי, כל כך התפעלתי איך ייתכן לחיות בדירה כזו, **בשמחת חיים, בשלוחה**, בנחת רוח, בחזיר. וכל זה היה מכיון שלא נטל כלום לעצמו ולא היה צריך מאומה.

מדי יום ביומו, לאחר התפילה, היה משתרך תור ארוך של אנשים שהיו באים לשאול בעצתו של רבה של ירושלים הגאון רבי **יוסף חיים זוננפלד** זצ"ל. הוא היה נשאר במקומו בבית הכנסת ומשיב בסבלנות ובהארת פנים לכל אחד ואחד. יום אחד נכנס יהודי לבית הכנסת וכאשר ראה כיצד משיב הגרי"ח זוננפלד לשואלים, לא שלט ברוחו והחליט לזעוק: "הכיצד מדברים בבית הכנסת **דברים בטלים**!"

הגרי"ח זוננפלד, בענוותנותו, קיבל באהבה את תוכחתו של הלה ויצא מיד מבית הכנסת ושם המשיך להשיב לשואליו. ומהיום ההוא והלאה לא התעכב אחר התפילה בבית הכנסת, **אלא יצא** והשיב בחוץ לכל הפונים אליו.

פעם לאחר תפילת שחרית, כאשר רוב המתפללים כבר עזבו את בית הכנסת שבבתי ראנד בירושלים, התרוצץ שם ילד שובב כבן חמש או שש. הוא דילג על הספסלים, הרעיש והפריע. כאשר התנהגותו של הילד עברה כל גבול והפכה לבלתי נסבלת, פנה אליו הגאון רבי **איסר זלמן מליצר** זצ"ל, שנשאר לעיין בספר, ואמר לו בשקט וברוך אופיניים: "ילד, למה אינך הולך לחדר?" "לך אתה לחיידר" החזיר הילד לרבי איסר זלמן מליצר.

לשמע דבריו אלו של הילד, הודעו רבי איסר זלמן. הוא לקח את דברי הילד בכל הרצינות והתייחס אליהם כתוכחה נוקבת עבורו: "**אכן צודק הילד**" – אמר רבי איסר זלמן – "צריך באמת ללכת לחיידר וללמוד..." והוסיף להסביר את עצמו: "כאשר אדם מתבגר הרי הוא שוכח חלק ממה שלמד בימי ילדותו. לעיתים שוכחים אנו את אפילו את הפשוט הפשוט בחומש **שלמדנו בימי ילדותנו**."

העוסק בתיקון

המידות חייב לבדוק היטב את עצמו, להתבונן לעומק ובאמת במידותיו ולבקרן אחת לאחת. הדבר דומה לאומן המבקר כלי, הקובע כי חלק זה שלם, חלק שני יש לתקן וחלק שלישי יש להחליף.

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

בעולמינו טבוע טבע

שהצלחותיו וחוסר הצלחותיו של האדם תלויות בדמיון שלו. ז"א הדמיון הוא **כוח בעל עוצמה** חזקה והוא הבסיס להרבה ממה שקורה לנו בין בטוב בין ברע.

הוא מסוגל **להפיל** את האדם לשאלות תחתיה, להראות לו שהוא לא כלום שהוא אפס ולא מסוגל וממילא לפספס את עצמו ואת מלוי תפקידו וכך יכול האדם להעביר את חייו בדשדוש במה שהוא לא מסוגל **במקום להעצים את עצמו**.

הרה"ק רבי דוד מלוב
אומר: ישראל נקראו
"עם סגולה" כסגול אין
שתהפכו ישאר סגול.

אשתו של אדם אחד אהבה מאד את החתול

שלחם למרות שהוא עצמו ממש לא אהב אותו. יום אחד החליט הבעל להיפטר מן החתול. הוא נסע כמה רחובות ברכב עם החתול ושיחרר אותו ברחוב. כשהגיע לביתו מצא את החתול בכניסה לבית. התרגז ושוב לקח את החתול ונסע לקצה העיר ורוק את החתול שם. כשחזר שוב חיכה לו החתול בכניסה לבית. מתוסכל לקח את החתול ונסע למושב כמה קילומטרים משם ושיחרר את החתול. אחרי שעה התקשר לאשתו ושאל אותה "החתול בבית?" "כן" אמרה לו אשתו, "תני לחתול את הטלפון הלכתי לאיבוד ואני צריך שיכונן אותי חזרה!"

הדמיון הוא כלי חשוב

בעבודת ה' והוא מסוגל להעלות את האדם למעלות אדירות בעבודת ה' עד אין סוף. רק אם הוא משתמש בו **בצורה הנכונה** והוא תמיד ידמיון כיצד הוא עולה עוד ועוד ומגיע לנקודה מסוימת ולאחריה הוא יוכל לעלות עוד. אבל הכל תלוי האדם אם הוא משתמש בדמיון בדרך **חיובית** הוא יצליח ואם בדרך **שלילית** הוא יכשל.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רחב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה,

ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אוריית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סבג, אוסיאנה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה וכאי **מרת הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים"
הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

**וישלח משה לקרא לדתו ולאבירים בני אליאב ויאמרו לא נעלה...
העיני האנשים ההם תנקה לא נעלה (במדבר טז, יב-יד).**

לכאורה הדבר תמוה, דתן ואבירים היו תמיד ראש וראשון לכל דבר שבקלקול, והנה **שני אנשים עבירים נעים (שמות ב, יג)** אלו דתן ואבירים, **ויפגעו את משה ואת אהרן נעבים לקראתם (שמות ה, כ)** דתן ואבירים, **ויזתרו אנשים ממנו עד בקר (שמות טו, כ)** – דתן ואבירים (רש"י שם), כל מקום שנאמר נעים ונעבים – אינן אלא דתן ואבירים! (נדרים סד, ב), ואם כן כיצד היה להם הזכות לצאת ממצרים, לעבור את קריעת ים סוף, לאכול מהמן ולשתות מהבאר יחד עם עם ישראל במדבר?

ראיתי באחד הספרים שביאר, שהזכות שעמדה להם היא תשוקתם להיכנס לארץ ישראל ולקיים את מצוות ישוב הארץ ומצוות התלויות בה, המצוה הזו שהם דגלו בה האריכה את קיצם שלא יקבלו עונשם עד שיגדישו סאתם בעוונותיהם, דגם מצוות ישוב ארץ ישראל אינה יכולה להגן אלא עד שמגדישים את הסאה, אך אם מזולזלים ומורידים ממצוות ה' גם היא לא יכולה להועיל ולהגן.

אולם כשהגיע הדבר לעניין ביזוי תלמידי חכמים ודיבור נגד גדולי ישראל, גם מצוות ישוב הארץ לא יכולה הייתה לעזור, ולכן דתן ואבירים שבזו את משה רבינו ודיברו נגדו מתו מיד, **ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת כל האדם אשר לקח ואת כל הרקוש (במדבר טז, לב)**, הם וטפם (תנחומא קרח, ג).

ללמד עד כמה חמור בעיני ה' ביזיון תלמידי חכמים, דהחמיר הקדוש ברוך הוא בכבודו של עדיק יותר מכבודו (בראשית רבה לט, יב).

יהי רצון שנשמר מכל משמר מהמחלוקת, ונזהר בכבוד תלמידי חכמים, ובזכות כך נראה בקרוב בגאולת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

אשה ענייה שפכה שיחה לפני חברתה: "בן יהודי יש לי, ולבי כואב עליו. עכשיו כשהוא בדרכים עם אמא ענייה כמותי, ילד הוא עדיין. אילו הייתה לו אמא עשירה, ודאי כבר היה **בחור בר-מצוה**..."

כל העלונים: hamaor.net

התנהג רבי שלמה מזוועה"ל זיע"א, בצמצום ולא קנה לו ספרי לימוד אם היה יכול להשיג להלוות. וסיפר אחד שמאיתו שאל ספרים, ופעם אחת ביקש ממנו גמרא פלונית ונתן לו אותו שהיה לו בביתו **ללא שהות והיתר**, ובא כמה פעמים וראה שאינו לומד בה. הטעם לסירובו ליתנות לצורך עצמו ממון, היה כי רצה להשתמש בזה לצרכי צדקה: אחד הזמין את רבנו לסנדקאות ורצה לקחת את רבנו עם מונית ורבנו סירב ואמר שאפשר לנסוע **בתחבורה ציבורית** וכן עשו. ושם היה דחוס, נענה הלה לרבנו שבמונית היה אפשר לחסוך זאת, אמר לו רבינו שחבל על הכסף, שבכסף הזה יכולים לעשות צדקה.

נכוד וקלון תלויים ביד הלשון.

בכל שפת בעת הסעודה קנה רבי **משה שמואל** אומר דבר תורה ליד השלחן, אולם מנהג קבוע עשה לו: תמיד קנה אומר דברי תורה **השונים לכל נפש**, רעיונות מפרשת השבוע או מענייני דיומא, שגם הנשים והבנות מסגלות להבין. רק אחרי שאמר דבר תורה המוכן לכל, קנה נכנס עם בניו ותלמידיו שישיבו עמו ליד השלחן לפלפולים בעמקן של הסגיות. וכשפעם אחת בשפת הסבו סביב שלחן תלמידים מבני הנשיבה, ואחד התלמידים שנתפסד על-ידו לומר "דבר-תורה" אמר מערכה שלמה **בסגיה עמוקה**, הספיר לו אחר סיום הדברים: "תלמידי חביבי, הן בחור צעיר הנך, ועומד אתה לקראת הקמת הבית... פרצוני לומר לך דבר מה. דברי התורה העמקים והפלפול יששטתה פנת ליד שלחן השבת אכן טובים הם עד מאד. דברים ישרים ונכונים ערכת בפנינו. אף, תלמידי הנך, צריד אתה לזכות פי ליד שלחן שבת, שלחן שב נוסטלים חלק **גם שנים וטו**, צריכים לומר רעיון השנה לכל נפש, משהו שגם האשה תוכל להבין... אולי משל של המגיד מדובנא, אולי ספור על גדולי ישראל והנהגתם המוסרית, ישיש בהם נדי ללמד אותנו ארחות חיים... אפשר גם לומר רעיון קצר ופשוט על פרשת השבוע, רעיון שגם האשה יכולה להבין... עליו להשב ולהכין **רעיונות** ודברי תורה השונים לכל נפש ומתקבלים על לב כל המשמתמים בפסעוה. לקראת הקמת ביתך, בעזרת השם, עליו לזכר להכין דבר תורה שגם רעיונה תוכל להבין ולהנות ממנו.